

บทที่ 2

ดงใจในใจ ใจ ใจ ใจ
ใจ ใจ ใจ
- ใจ ใจ ใจ ใจ ใจ
- ใจ ใจ ใจ
- ใจ ใจ

แนวความคิดและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

2.1 ความงามในเมือง : The Architecture of Towns and Cities

โดย Paul D. spreiregen, AIA

ในบทนี้จะกล่าวถึงความงามของธรรมชาติและของเมืองที่ถูกสร้างสรรค์ขึ้นในทางตรงกันข้ามกับการเขียนภาพ จิตรกรอเมริกัน JOHN MARIN ได้รับอิทธิพลจากความงามตามธรรมชาติและความงามของเมืองในอดีตให้เขียนภาพแบบ Abstract ลงบนผืนผ้าใบ George Innes ก็เคยเขียนภาพภูเขา Delaware เป็นที่ประทับใจมาแล้ว ทั้งสองคนต่างเคยเห็นภาพซึ่งคนในสมัยนี้หาดูไม่ได้ง่าย ๆ

ในปัจจุบันรถยนต์เข้ามามีส่วนปรากฏในภาพ หน้าที่ของ Urban Designer คือต้องพยายามรวมภาพที่สวยงามและรถยนต์เข้าไว้ด้วยกันในเมืองที่ดูกลมกลืนและต้องตาต้องใจ เราจะต้องเป็นผู้เสริมความงามในทางเดียวกับที่จิตรกรดูออกไป

อาคารคือสิ่งก่อสร้างที่ประกอบด้วย ไม้ หิน ตะปู และกระจก แต่ถ้ามีศิลปะแทรกซึมอยู่ด้วยเราก็เรียกว่าสถาปัตยกรรม ในทำนองเดียวกันเมืองที่ประกอบด้วย ถนนหนทาง อาคารร้านค้า การคมนาคม สาธารณูปโภค สถานที่ทำงาน ที่พักอาศัย ที่พักผ่อนหย่อนใจและสถานที่พบปะชุมนุม ถ้ามีความงามรวมอยู่ในประโยชน์ใช้สอยด้วยแล้ว เราก็ถือเป็น Urban Design

Urban Design ก็คือการจัดวัตถุและสถานที่ต่าง ๆ ในชุมชนให้ดูงดงามและใช้สอยประโยชน์ได้เต็มที่ด้วยศิลปะของรูปร่าง เมืองก็เหมือนกับภูมิประเทศที่เปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา ในเมื่อธรรมชาติคือผู้ดูแลภูมิประเทศ เราก็คือผู้ที่จะต้องดูแลเมือง ทรายใดที่มนุษย์ยังอาศัยอยู่ในโลก มนุษย์ก็มักหาทางทำให้ที่พักอาศัยของตนดูกลมกลืนไปกับภูมิประเทศ ดูตัวอย่างได้จากเมืองในสมัยโบราณ ซึ่งภายนอกดูเข้ากับธรรมชาติได้ดีและในเวลาเดียวกันก็มีประโยชน์ใช้สอยตรงตามเป้าหมายของชาวเมือง

เมืองที่มีรูปร่างสวยงามได้จังหวะเหมาะนั้น เรามักคิดว่าเป็นความบังเอิญของการจัดเมืองมากกว่า แต่เราก็พบหลักฐานหลายแห่งว่า บรรพบุรุษได้พยายามสร้างมันขึ้นมาด้วยความคิดลึกลับและรอบคอบ จริงอยู่ ถึงแม้ว่าเมืองสมัยโบราณจะมีขนาดเล็กกว่าเมืองในสมัยนี้ แต่คนในสมัยนั้นก็มึนงงและเครื่องมือช่วยคิดน้อยกว่าเป็นเงาตามตัว ในประวัติศาสตร์จะไม่ปรากฏว่ามีผู้เชี่ยวชาญ ที่ปรึกษา หรือการเขียนผังใด ๆ เลย ความงามและประโยชน์ใช้สอยที่ปรากฏเป็นผลงานให้เราได้ชมเชยนั้นเกิดจากความระวังระไวและความเอาใจใส่ของคนในยุคก่อน ๆ เป็นส่วนใหญ่

ในสมัยนี้เราจะต้องระวังระไวและเอาใจใส่ในการตั้งเป้าหมายในความพยายามที่จะบรรลุถึงความสำเร็จเช่นคนในยุคก่อนหน้าเรา ถึงแม้ว่าเราจะมีทอระบายน้ำ ไทโรคัพท์ ถนน และบ้านพักที่ตีเลิศ นั่นก็มิได้หมายความว่าเราทำสำเร็จแล้ว ความสำเร็จจะมาถึงต่อเมื่อเราจัดรวมสิ่งเหล่านี้เข้าด้วยกันอย่างสวยงามต่างหาก ความสวยงามเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับมนุษย์เท่า ๆ กับอากาศที่หายใจเข้าออก ชนรุ่นหลัง ๆ จะมองเราในลักษณะเช่นไร ถ้าพบว่าเราทำลายอากาศและลำน้ำ เพราะว่าเราเคยมองคนในยุคก่อนที่ทิ้งขยะลงบนถนน ในลักษณะเดียวกัน และสำหรับเมืองที่น่าเกลียดทุกวันนี้เล่า? พวกเขาจะมองเราในลักษณะที่ไร้ Spirit มากมายแค่ไหน

ด้วยเหตุที่รากฐานของ Urban Design เริ่มมาจากศิลปะซึ่งมักถือกันว่าขาดเหตุผล เราจึงต้องแสดงออกถึงความได้ผลจากการปฏิบัติอย่างจริงจัง J.B. Jackson เคยเขียนไว้ในหนังสือ Landscape ว่า "เมืองคือลมหายใจของชีวิตที่ผ่านไปมาตามถนนและสี่แยก . . . ศิลปะคือส่วนเสริมแต่งเพิ่มเติมไปจากสิ่งที่ Spirit ได้สร้างขึ้น" มนุษย์มีศิลปะในจินตนาการซึ่งกว่าจะปรากฏออกมาให้เห็นก็ต้องผ่านความพยายามอันแสนเชื่องและใช้เวลาอันยาวนาน เราจะสร้างความงามให้เมืองได้ก็ต่อเมื่อเข้าใจธรรมชาติของมันเสียก่อน

โดยพื้นฐานแล้ว เมืองก็คือสถานที่แลกเปลี่ยนทุกสิ่งทุกอย่าง ทั้งสินค้า บริการ และความคิดอ่าน โดยเฉพาะความคิดอ่านที่ช่วยทำให้อารยธรรมของมนุษย์ก้าวหน้าไปมากขึ้น จุดเริ่มของเมืองก็คือจุดที่ทำการแลกเปลี่ยนได้ง่ายที่สุด เช่น จุดตัดของเส้นทางทั้งทางบกและทางน้ำ และตรงปากช่องหุบเขาที่อุดมสมบูรณ์

เมืองในสมัยนี้ก็ไม่ต่างกับเมืองในสมัยที่แล้วมา ย่อมมีการเติบโตและสลายตัวได้ตามวิวัฒนาการ จากวิวัฒนาการของการตั้งรกรากมาจนกระทั่งถึงความพยายามในการรวมสังคมเข้ากับผลผลิตของชาติในสมัยปัจจุบัน นี่คือนสิ่งที่ต้องการเพื่อสร้าง Urban Design ที่ได้ผลจริงจัง นอกเหนือไปจากความคิดความอ่านของผู้ที่พยายามสร้างเมืองให้มีความเป็นอยู่ดีขึ้นด้วยประการทั้งปวงแล้ว เรายังต้องช่วยกันทำให้เกิดความงามขึ้นด้วย

บรมครู Henry Vincent Hubbard เคยให้คำนิยามของความงามไว้ว่า "ความงามคือความสัมพันธ์อันกลมกลืนอย่างลึกซึ้งของสิ่งต่าง ๆ ที่เรามองเห็นได้" คำบรรยายนี้สามารถนำไปใช้กับเมือง และธรรมชาติได้ดี ยิ่งไปกว่านั้นยังช่วยบรรยายความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่าง ๆ ภายในเมืองและชีวิตประจำวัน ด้วยเหตุว่าชีวิตของชาวเมืองจะมีผลสะท้อนมาจากรูปร่างของเมืองเป็นส่วนใหญ่ เมืองที่กลมกลืนกับธรรมชาติและสร้างความกลมกลืนให้กับชีวิตภายในเมืองจะยิ่งช่วยสร้างระบบความกลมกลืนสู่สิ่งต่าง ๆ รอบตัวมากยิ่งขึ้น

เทคนิคในด้าน OPEN SPACE :

S.B. ZISMAN นักผังเมือง-สถาปนิกคนหนึ่งเคยกล่าวไว้ว่า "ปัญหาสำคัญของ การวางผังมิใช่อยู่ที่ว่าจะสร้างกันตรงไหน หากแต่อยู่ที่ว่าตรงไหนที่จะไม่สร้างมากกว่า" นั่นก็คือเราควรเว้นที่สำหรับ Open Space ที่ไหนกันบ้าง Open Space นี้จะคลุมไปถึง สวนสาธารณะ ลำน้ำต่าง ๆ เส้นทางติดต่อที่เปิดโล่ง สนามบิน ย่านชุมชน Plaza Greenbelt ถนน ทางเดินเท้า ฯลฯ โครงสร้างของ Open Space จะเป็นตัวเชื่อมระหว่างระบบการขนส่งและการพัฒนาที่ดินเข้าด้วยกัน ตัวอย่างเช่น Corridor Space ที่ตัดพุ่งออกไปจากใจกลางเมืองจะใช้เป็นเส้นทางสำหรับระบบขนส่งมวลชน ที่โล่งว่าง ชานเมืองจะใช้เป็นศูนย์ชุมชนโดยสร้างโรงเรียน โยสธ และร้านค้าขึ้น เนื้อที่โล่งกว้าง ๆ จะใช้เป็นสนามบิน และลานบิน ดังนั้นเป็นต้น หรือจะกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ เราสามารถจัด Open Space ให้เข้าช่วยการใช้ที่ดินเพื่อสาธารณะประโยชน์ได้ และเราจะแยกการใช้ Open Space ออกได้เป็น 2 ประเภทคือ Active และ Passive

เทคนิคในด้านระบบการขนส่ง :

ในราวปี 1950 เศษ Louis Kahn ได้เสนอผังกลางใจเมือง Philadelphia ขึ้นไม่ซ้ำแบบใคร นั่นคือแทนที่จะกำหนดอาคารต่าง ๆ เป็นรูปร่างตายตัว เขากลับใช้การเคลื่อนที่เป็นตัวแสดง Circulation ของ Design และในระยะเดียวกันนั้นเขาก็ได้เขียนบทความลงในหนังสือของคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย Yale ชื่อ Perspectat เล่มที่ 2 โดยเกริ่นหัวเรื่องดังนี้ :

ถนนสายด่วนเปรียบได้กับแม่น้ำ
แม่น้ำเหล่านี้ไหลล้อมอาณาเขตบนผืนดิน
แม่น้ำมีท่าเทียบเรือ
ท่าเรือเปรียบได้กับตึกที่จอดรถของเมือง
จากท่าเทียบเรือจะมีคลองแยกสาขาเข้าไปในแผ่นดิน
คลองก็เปรียบได้กับถนนสายเล็ก
แยกจากคลองจะมีที่จอดเรือเล็กปลายคลอง
ที่จอดเรือเล็กก็เปรียบได้กับโถงเข้าตัวอาคาร

ถนนสายด่วน ถนนสายธรรมดา ถนนสายวิ่งช้า และถนนที่มีไฟเขียวไฟแดง จะเชื่อมต่อถึงกันเป็นช่วง ๆ โดยความเร็วจะลดลงตามลำดับ ส่วนที่เกี่ยวข้องกับถนนก็คือที่จอดรถหรือ "ท่าเรือ" การแบ่งประเภทของถนนทำได้หลายวิธีแล้วแต่จะแยกกันไปอย่างไร ตัวอย่างเช่น Le Corbusier แบ่งถนนออกเป็น 7 ประเภท จากถนนความเร็วสูงที่เชื่อมระหว่างเมืองลงมาถึงทางเดินเท้า เป็นต้น

Alvar Aalto เปรียบเทียบระบบถนนเหมือนต้นไม้ที่มีกิ่งก้านสาขาแยกเล็กออกไป และแบบที่ชนะการประกวดการขยายเมือง Toulouse ในประเทศฝรั่งเศสก็เป็นแปลนที่มีระบบ Circulation แยกสาขาเช่นนี้ด้วยเหมือนกัน

Concept ก็คือเราจะต้องควบคุมระบบ Circulation ทั้งในระดับประเทศ ระดับภาค และระดับเมืองให้ได้ ทั้งนี้เพราะมันเป็นตัวสร้าง Urban Form ขึ้นก่อน ถ้าเราไม่ออกแบบ Urban Form ไว้ล่วงหน้าให้สอดคล้องกับระบบ Circulation แล้ว Form ที่เกิดขึ้นภายหลังก็จะต้องเปลี่ยนไปอย่างแน่นอน

2.2 จาก : Conservation Policy Statement เสนอโดย Essex County Council)

การควบคุมการใช้ที่ดินสำหรับเมืองประวัติศาสตร์ ไม่อาจแยกออกจากเรื่องของ การอนุรักษ์บริเวณได้ และควรที่จะได้รับการปฏิบัติอย่างเคร่งครัด การปฏิบัติต่อพื้นที่อนุรักษ์เมืองประวัติศาสตร์ดังกล่าวมีแนวทางและสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

1. นโยบายท้องถิ่นในบริเวณพื้นที่อนุรักษ์ โดยการ

1.1 ป้องกันและรักษาโดยการควบคุมทางกฎหมาย และการสนับสนุนในด้านต่าง ๆ ภายในบริเวณ

1.2 เพิ่มพูนคุณค่าในบริเวณนี้ โดยการปลูกต้นไม้ และกำจัดทัศนียภาพที่ไม่เหมาะสมออกไป

2. เสนอแนะเพื่อการพัฒนา และการบูรณะ เช่น การกำหนดเกณฑ์การออกแบบอาคารและพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

2.1 ตำแหน่งอาคารใหม่จะต้องสอดคล้องกับอาคารเดิม

2.2 วัสดุที่ใช้ ต้องเหมาะสมกลมกลืนกับอาคารเดิม

2.3 ขนาดของอาคาร ต้องมีขนาดที่เหมาะสม สอดคล้องกับอาคารเดิม และพื้นที่ที่เกี่ยวข้องโดยรวมทั้งหมด

2.4 การออกแบบอาคาร ต้องได้สัดส่วนและสามารถเชื่อมโยงกับของเดิมเป็นอย่างดี

2.5 รูปแบบของอาคารเดิมที่จะนำมาสร้างใหม่ หากทำให้คุณค่าของอาคารเก่าในบริเวณอนุรักษ์ ด้วยค่าลงจะไม่อนุญาตให้สร้าง

3. เมื่อมีการอนุญาตให้สร้างอาคารในบริเวณอนุรักษ์ สำนักงานสถานีได้ จะต้องออกแบบอาคารให้อาคารมีมาตรฐานสูงพอ จึงจะได้รับการอนุญาตให้สร้างได้

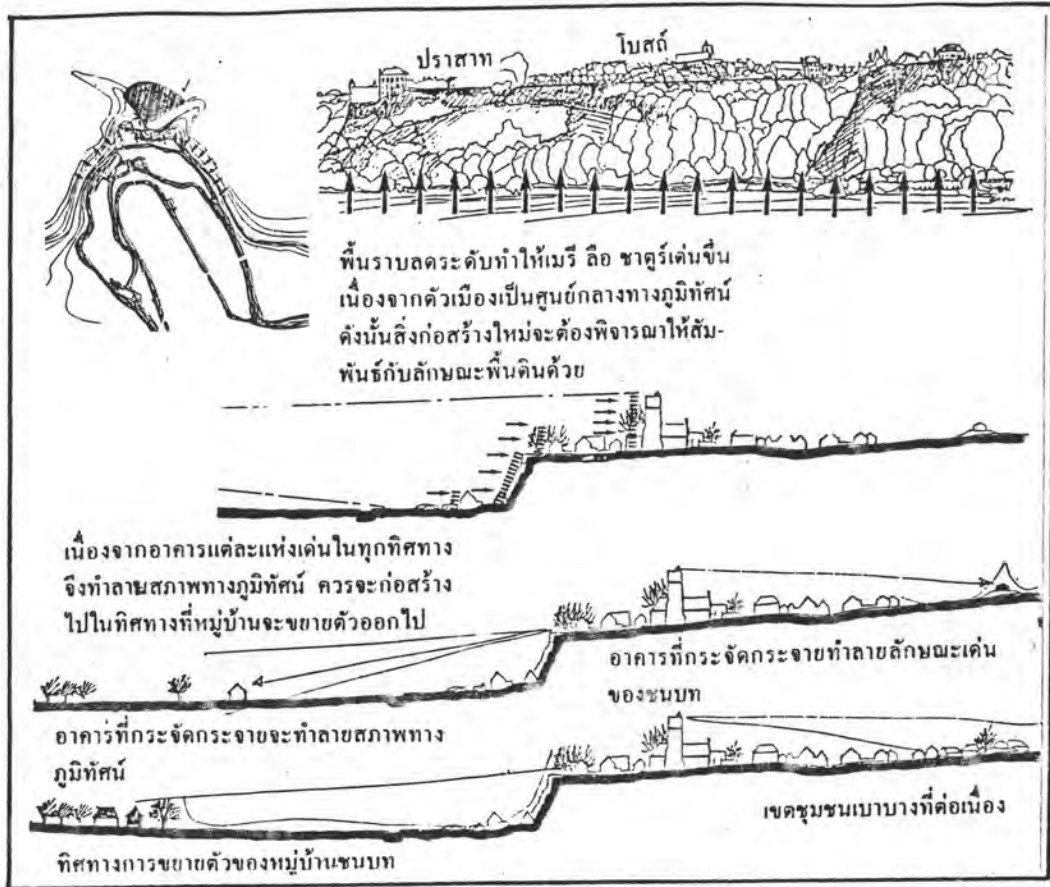
4. แนวทางหรือข้อเสนอแนะในการหาประโยชน์ใช้สอยใหม่ ๆ ให้กับอาคารบริเวณอนุรักษ์ ให้แสดงถึงชนิดของประโยชน์ใช้สอย การพัฒนาเพิ่มเติม ตลอดจนบรรยากาศที่จะเกิดขึ้นใหม่
5. ต้องมีการประชาสัมพันธ์มากเป็นพิเศษ
6. ให้กำหนดเงินอุดหนุนโดยรัฐเป็นปีงบประมาณ เพื่อปรับปรุงบริเวณ เช่น การปลูกต้นไม้ การจราจร ฯลฯ และการปรับปรุงตัวอาคาร เช่น การทาสี ซ่อมแซม เป็นต้น

2.3 ตัวอย่างงานสำรวจเพื่อพัฒนาภูมิทัศน์¹

1. การให้ความสำคัญต่อการวางแผนด้านภูมิทัศน์ในการพัฒนาชนบท

มีหอโบสถ์ที่มีชื่อเสียง หนึ่งทำด้วยกระจกโปร่งสีน้ำเงิน ตั้งอยู่ห่างจากกรุงปารีสไปทางตะวันตกเฉียงใต้ 80 กม. บริเวณนี้เป็นที่ราบโล่งกว้างใหญ่ เป็นอยู่ชาวผู้น้ำที่สำคัญของฝรั่งเศสตอนกลาง เรียกว่าบอสส์ ดังนั้นเราจึงมองเห็นหอโบสถ์ได้จากระยะไกลถึง 10 กม. นักวางแผนถือว่า สีน้ำเงินของหอโบสถ์ตัดกับพื้นผิวสีทองกว้างขวางสุดลูกหูลูกตาของนาข้าวสาลี ดังนั้น จึงมีการจำกัดขนาดของสิ่งก่อสร้างที่อยู่รอบ ๆ อาคารเพื่อการเกษตรและสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ ที่มีขนาดใหญ่และอาจจะปิดบังความงดงามของทิวทัศน์เช่นนี้ ไม่ได้รับอนุญาตให้ก่อสร้างในบริเวณนี้แต่อย่างใด

¹(ภาษาญี่ปุ่น) Nosonkaihatsukikakuinkai (คณะกรรมการวางแผนพัฒนาชนบท) "Nosonkyojuno Kaitekiseini Kansuru Chosahokoku" (รายงานการสำรวจความน่าอยู่ของบ้านเรือนในชนบท), โตเกียว (1985).

นอกจากนี้แล้ว ทางตะวันตกเฉียงเหนือของโบสถ์ เป็นบริเวณเนินที่กว้างใหญ่ที่เรียกกันว่า หุ่นเปอรัง ในอดีตเคยเป็นหุ่นเลี้ยงสัตว์ที่สำคัญแต่ได้มีการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินในปัจจุบันเป็นบริเวณที่มีการปลูกข้าวสาลีและมีการพัฒนาพื้นที่ชุมชนโดยการเปลี่ยนแปลงกรรมสิทธิ์การถือครองที่ดิน ความเปลี่ยนแปลงเช่นนี้ทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทางด้านภูมิทัศน์ชุมชนอีกด้วย ในทางภูมิศาสตร์นั้นเราเรียกหุ่นบริเวณนี้ว่า เป็นหุ่นโยกาชชี่มีพุ่มไม้เตี้ย ๆ และลานหญ้ากว้างใหญ่ที่เหมาะสมแก่การเลี้ยงปศุสัตว์ (ทั้งโยกาชชี่เช่นนี้อำนวยประโยชน์ให้หลายอย่าง เช่น สามารถป้องกันการชะล้างผิวดินอุดม บริเวณเนินลาดชันสามารถป้องกันไม่ให้ปศุสัตว์หนีออกไปยังบริเวณรอบ ๆ สามารถใช้เป็นลานพักผ่อนหย่อนใจตลอดจนใช้เป็นแหล่งเชื้อเพลิงในชุมชน ซึ่งมีมูลค่าสูงทางเศรษฐกิจ ในเวลาเดียวกัน หุ่นโยกาชชี่กลายเป็นองค์ประกอบทางศิลปะที่สร้างความสวยงามแบบเมืองชุมชน ประกอบด้วยภูมิทัศน์ที่แปลกหูแปลกตาต่าง ๆ แต่การเปลี่ยนแปลงการถือครองและการจัดรูปที่ดิน ทำให้ภูมิทัศน์เหล่านี้ถูกทำลายไป เนื่องจากเหตุผลทางด้านเศรษฐกิจ มาตราการป้องกันในเรื่องนี้คือการโฆษณาประชาสัมพันธ์ที่เน้นให้เห็นว่า การอนุรักษ์สภาพแวดล้อมเช่นนี้จะทำให้ได้ผลตอบแทนทางด้านเศรษฐกิจสูงขึ้นในระยะยาว

2. การวางแผนพัฒนาภูมิทัศน์มีความสืบเนื่องกับแผนการใช้ที่ดิน

การวางแผนการใช้ที่ดินในชนบทของฝรั่งเศสเป็นการใช้ระบบอนุญาตให้มีการพัฒนาที่ดินในบริเวณที่มีแผนการใช้ที่ดินแล้วอย่างละเอียด การพิจารณาและทบทวนการใช้ที่ดินเนื่องมาจากเหตุผลทางด้านภูมิทัศน์นั้นเป็นเรื่องที่ไม่พบในประเทศไทย จึงเป็นวิธีการที่ควรเรียนรู้เป็นอย่างยิ่ง โดยทั่วไปแล้วการวางแผนด้านการใช้ที่ดินมักจะมีการควบคุมและกำหนดในลักษณะพื้นผิวพื้นที่ที่แบนราบ แต่ในกรณีของฝรั่งเศสนั้นจะต้องมีการควบคุมและวางแผนทางด้านความสูงชัน หรือการควบคุมในลักษณะ 3 มิติอีกด้วย

2.4 จุดสำเร็จสูงสุดของเมือง

เป็นการยากในการตัดสินใจที่จะกำหนดว่า จุดสำเร็จสูงสุดในการบูรณะเมืองที่มีความสำคัญทางด้านประวัติศาสตร์ ซึ่งเคยรุ่งเรืองมาในอดีต และได้ล่มสลายลง จะมีขีดความสมบูรณ์ ณ จุดไหน ความสนใจที่จะบูรณะ และรื้อฟื้นเมืองเก่าจะได้รับความสำคัญหรือไม่ ถูกกำหนดขึ้นมาจากการตัดสินใจ และชั่งใจของคนในยุคปัจจุบัน ดังนั้นปัญหาจึงอยู่ที่ว่า สภาวะจิตใจของคนในปัจจุบัน จะอยู่ในสภาวะที่สมบูรณ์ และพลิกพร้อมเต็มที่ขนาดไหน ในการที่จะกำหนดชะตาของเมือง ซึ่งมีความสำคัญทางด้านประวัติศาสตร์มาช้านาน สิ่งที่สามารถบ่งชี้ได้ ของสภาวะจิตใจคนในปัจจุบัน จะถือเป็นตัวแปรในการกำหนดรูปแบบของเมืองประวัติศาสตร์ ในอนาคต โดยจะแบ่งและยกตัวอย่าง เพื่อให้ง่ายต่อความเข้าใจ ดังนี้คือ

1. หากเวลานั้นสังคม อยู่ในสภาพที่กำลังยากจนข้นแค้น ก็จะถือเป็นโชคที่ไม่ดีของเมืองนั้นไป ผู้บริหารประเทศ จำเป็นจะต้องให้ความสนใจกับเรื่องปากท้องของประชาชน ก่อนเป็นอันดับแรกยังไม่คำนึงถึง องค์ประกอบปรุ่งแต่งอื่นใดนอกเหนือจากความอึดท้อง และหลังจากนั้น เมื่อผ่านพ้นวิกฤตการณ์ดังกล่าวนี้แล้ว ก็จะเข้าไปสู่ปัญหาในลำดับ 2

2. หากสังคมเริ่มที่จะไม่มีปัญหาด้านปากท้อง เศรษฐกิจโดยรวม พอเลี้ยงตัวเองได้ เมื่อนั้น สังคมก็เริ่มที่จะมองหาคุณภาพชีวิตที่ดีกว่า อันได้แก่ ความสะดวก การมีสาธารณูปโภคสาธารณูปการที่ดี

3. เมื่อสังคมอยู่ในสภาวะที่อยู่ตัว มีพร้อมทุกด้าน ทั้งสาธารณูปโภค สาธารณูปการ อาหารการกินที่สมบูรณ์ เมื่อนั้น สังคมจะเริ่มค้นหาวัฒนธรรม และความ เป็นมาในอดีตของตนเอง หากถึงพร้อมซึ่งจุดนี้ ถือได้ว่า สังคมนั้นเป็นสังคมที่สมบูรณ์

จากความเข้าใจในโครงสร้างความต้องการสูงสุดของชุมชนมนุษย์นี้แล้ว เราสามารถนำไปใช้เป็นเป้าหมายของการวางแผนพัฒนา และบูรณะภูมิทัศน์เมืองที่เป็นเมือง ที่คับคั่งไปด้วยทรัพยากรทางด้านวัฒนธรรมและศิลปะ อย่างเช่นเมืองอยุธยา เพื่อให้สอดคล้อง กับความต้องการสูงสุด เพื่อนำสังคมไปสู่ความพร้อม และสมบูรณ์ อันเป็นเป้าหมายสูงสุด ของมนุษย์ ก่อนที่จะถูกทำลายให้สูญสิ้นไป

โดย : อธิพิงศ์ ตันมณี

นิยามการวางผังเมือง (Urban Planning)

หมายความว่า การวาง จัดทำและดำเนินการให้เป็นไปตามผังเมืองรวมและผังเมือง เฉพาะในบริเวณเมืองและบริเวณที่เกี่ยวข้องหรือชนบท เพื่อสร้างหรือพัฒนาเมืองหรือส่วนของเมือง ขึ้นใหม่หรือแทนเมือง หรือส่วนของเมืองที่ได้รับความเสียหาย เพื่อให้มีหรือทำให้อัตลักษณ์ซึ่ง สุขลักษณะ ความสะดวกสบาย ความเป็นระเบียบ ความสวยงาม การใช้ประโยชน์ในทรัพย์สิน ความปลอดภัยของประชาชน และสวัสดิภาพของสังคม เพื่อส่งเสริมการเศรษฐกิจ สังคม และ สภาพแวดล้อมเพื่อดำรงรักษาหรือบูรณะสถานที่และวัตถุที่มีประโยชน์หรือคุณค่าในทางศิลปกรรม สถาปัตยกรรม ประวัติศาสตร์หรือโบราณคดี หรือเพื่อบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ภูมิประเทศทั้งดงาม หรือมีคุณค่าในทางธรรมชาติ

ราชกิจจานุเบกษาฉบับพิเศษ พ.ร.บ. การผังเมือง พ.ศ. 2518 เล่ม 92
ตอนที่ 38 มาตรา 4 หน้า 9.